

หัวข้อ	ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองคนหางานเพื่อทำงานต่างประเทศ : ศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์ กรณีบริษัทจัดหางานเอกชนจัดส่ง ไปทำงาน
ชื่อผู้วิจัย	อาจารย์สุรศักดิ์ มีบัว อาจารย์หนึ่งฤทัย มาลี อาจารย์รภา เพเทอร์ส
ปีที่จัดทำ	2559

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งคนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ เปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์ ศึกษาการติดตามผลคนหางานภายหลังกลับจากการทำงานในต่างประเทศ ศึกษาการวางหลักประกันที่เหมาะสมของผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อส่งคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ ที่มีความสอดคล้องกับมูลค่าเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ศึกษาการกำหนดค่าบริการและค่าใช้จ่ายที่มีความเหมาะสม ซึ่งผู้รับอนุญาตจัดหางานเรียกหรือรับจากคนหางานที่ต้องการไปทำงานในต่างประเทศ ศึกษาวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานที่ไปทำงานในต่างประเทศ ศึกษาบทกำหนดโทษสำหรับผู้รับอนุญาตจัดหางาน เมื่อคนหางานไม่ได้รับการปฏิบัติตามสัญญา และศึกษาบทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตจัดหางานตามกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายของต่างประเทศ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัย พบว่าบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งคนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ โดยผู้รับอนุญาตจัดหางานที่เป็นบริษัทจัดหางานเอกชน ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและบทกำหนดโทษทางกฎหมายไว้ในพระราชบัญญัติจัดหางานคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 และกฎหมายลำดับรอง แต่อย่างไรก็ดี แม้พระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง แต่พบว่ายังมีช่องว่างทางกฎหมายอยู่บางประการ ทำให้ไม่มีความเหมาะสมและไม่สอดคล้องกับการบังคับใช้ในสภาพสังคมและรูปแบบการกระทำความผิดที่มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ปัจจุบันยังไม่มี การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อติดตามผลในการช่วยเหลือและดูแลคนหางานภายหลังที่กลับจากการทำงานในต่างประเทศ ทำให้คนหางานถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับการช่วยเหลือแล ปัญหาหลักประกันที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานวางต่อนายทะเบียนที่กำหนดไว้เพียง 5 ล้านบาท พบว่าไม่ครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้น ปัญหาการกำหนดค่าบริการและค่าใช้จ่ายในการไปทำงานต่างประเทศมีจำนวนค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับฐานะทางการเงินของคนหางาน ปัญหาเกี่ยวกับกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศที่ยังให้ความช่วยเหลือคนหางานไม่ครอบคลุมทุกด้าน และปัญหาบทกำหนดโทษทางกฎหมายพบว่า มีอัตราโทษน้อยเกินไป ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อสภาพบังคับ ซึ่งปัญหาทั้งหมดล้วนส่งผลกระทบต่อคนหางานโดยตรง

ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางกฎหมายดังต่อไปนี้

1. ควรจัดตั้งหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ติดตามผลคนหางานภายหลังที่กลับจากการทำงานในต่างประเทศดังเช่นประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อช่วยเหลือและดูแลคนหางานในด้านต่าง ๆ เช่น ความช่วยเหลือด้านการเงินหรือการพัฒนาธุรกิจเพื่อให้คนหางานสามารถเริ่มต้นประกอบอาชีพใหม่ได้

2. ควรกำหนดจำนวนหลักประกันขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท และมีการเพิ่มจำนวนหลักประกันโดยพิจารณาจากผลประกอบการที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานได้รับในแต่ละปี ทั้งนี้ เพื่อรองรับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่คนหางานในอนาคต และสามารถนำหลักประกันดังกล่าวไปช่วยเหลือคนหางานได้ทันที

3. ควรลดค่าบริการและค่าใช้จ่ายในการไปทำงานในต่างประเทศให้น้อยลง เพื่อแบ่งเบาภาระและส่งเสริมคนหางานที่ต้องการไปทำงานในต่างประเทศ

4. ควรเพิ่มวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศให้ครอบคลุมทุกด้าน และเพิ่มวงเงินในการช่วยเหลือให้เพียงพอต่อความเดือดร้อนของคนหางานที่เกิดขึ้นจริง

5. ควรเพิ่มอัตราโทษทางกฎหมายให้สูงขึ้นสำหรับผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติทางกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อสภาพบังคับและลดจำนวนการกระทำความผิด

ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวจะส่งผลให้คนหางานได้รับการคุ้มครองและดูแลตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 อย่างแท้จริง

คำสำคัญ : คนหางาน, บริษัทจัดหางานเอกชน, พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528